

Paprastoji naktižiedė

Silene vulgaris

Apsaugos statusas: **Mažai rūpimos (LC)**

Rangas: **species**

1
STEBĖJIMŲ

1
STEBĖTOJŲ

Birželis
PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ
Plantae

KLASĖ
Magnoliopsida

ŠEIMA
Caryophyllaceae

GENTIS
Silene

Kur ir kada stebėti?

Daugiausia stebėjimų užfiksuota birželį.

Apie rūšį

Paprastoji naktižiedė, arba girgždukas – gvazdikinių (Caryophyllaceae) šeimos naktižiedžių (Silene) genties augalas. Savaime paplitęs vidutinių platumų Europoje, Azijoje ir Šiaurės Afrikoje, taip pat ir Lietuvoje. Natūralizuotas Šiaurės Amerikoje, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje.

Ekologija

Auga dirvonuose, pūdyuose, pievose, laukuose ir daržuose, dykvietėse, pakelėse, krūmuose ir šviesiuose miškuose, nerūgščiuose dirvožemiuose.

Gana paplitusi laukų piktžolė. Žiedus apdulkina naktiniai drugiai.

Biologija

Tai daugiametis, 20-60 cm aukščio augalas. Turi šakotą šaknį, kuri gali siekti daugiau nei 10 cm gylį. Stiebas status ar kylantis, melsvai žalias, viršutinėje dalyje šakotas. Lapai lancetiški ar pailgai kiaušiniški, lygūs, melsvai žali, 4-10 cm ilgio ir 1-2 cm pločio, smailiaviršūniai, išsidėstę poromis vienas prieš kitą. Apatiniai lapai su kotais, o stiebo – bekočiai. Žiedynas skėstašakis, dvistypis. Žiedai kvapūs, turi nektaro. Taurelė išsipūtusi, žalsva, turi 20 blyškiai žalsvų gyslų, suspausta pukšėdama sprogsa. Vainikėlis 2-3 cm skersmens. Vainiklapių penki, apie 1,5 pločio, balti, rečiau rusvi, iki 1/2-1/3 įskelti. Kuokelių dešimt.

Pražysta birželio mėnesį, žydi per visą vasarą ir rugsėjį. Žiedai prasiskleidžia pavakary. Vaisius – apvali, gelsva, 8-9 mm ilgio, su šešiais stačiais dantukais dėžutė. Sėklos pilkšvos, apie 1,5 mm skersmens, plokščios, inkstiškos, grubios, išlieka gyvybingos iki penkerių metų. Dauginasi sėklomis ir šakojantis šaknimis.

Naudojimas

Šaknyse yra saponinų, jomis galima plauti vilnonius ir riebaluotus drabužius. Kai kur valgomi jauni išvirti ūgliai, tinka salotoms ir sriuboms. Sausose ganyklose naudinga žolė, nes nuganyta gerai atželia ir nebijo sausros. Gyvulių ėdama drauge su kitomis žolėmis. Kartais nurodoma, kad girgždukas skatina laktaciją. Labai tinkamas pašaras laukinei faunai.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas

Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis